

ביהמ"ש מגן על זכר הכפר הפלסטיני מ-48: לא להרוס את ליפּתא

בוטלה התוכנית לבניית שכונת יוקרה על חורבותיו של הכפר ליפּתא בכניסה לירושלים. השופט: התוכנית פוגעת בקו הקרקע הטבעי

שמור 0 79

07.02.2012 05:04
 ניר חסון | התראות במיל

שופט בית המשפט המחוזי בירושלים, יגאל מרזל, ביטל אתמול את המכר שהוציא מינהל מקרקעי ישראל לבניית שכונת יוקרה בכפר ליפּתא שבכניסה לירושלים. נגד המכר עתרו בשנה שעברה משפחות של פליטים פלסטינים, שנמלטו מליפּתא ב-1948 ועתה מתגוררים במזרח ירושלים, ופעילי שמאל. השופט מרזל נימק את ההחלטה בכך שרשות העתיקות ומינהל מקרקעי ישראל שינו את תנאי המכר במהלך הדיונים בעתירה. ליפּתא הוא הכפר הפלסטיני הנטוש האחרון שנותר בשלמותו מאז מלחמת השחרור ובעיני פלסטינים רבים הוא סמל לאסונם ב-1948. אדריכלים ומתכננים האים בו נכס תרבותי שמשמר את צורת החיים והבינוי בכפרים הפלסטיניים בתחילת המאה הקודמת.

תוכנית הבינוי שאושרה לפני כמה שנים קבעה שעל הריסות הכפר תיבנה שכונת יוקרה, תוך שימור המבנים הישנים. תנאי המכר, שפורסם לפני כשנה, קבעו ששטח הכפר יחולק בין עשרה ימים שכל אחד מהם יבצע סקר שימור של הבתים הישנים שנותרו מהכפר הפלסטיני ויתחייב לביצוע עבודות השימור. עיקר הביקורת על התוכנית נבע מכך שהיא לא דואגת די לשימור הכפר כמכלול שלם, ולמעשה "מפריטה" את השימור מהמדינה ל ידי הזימים הפרטיים.

אולם העותרים, ובהם כאמור צאצאי פליטים מהכפר וגם מבוגרים שהספיקו לגור בו לפני המלחמה, לא התחמקו מטעוניהם של שימור המורשת הפלסטינית של הארץ וזכויותיהם על המקום. "במצב הנתון לפיו הכפר ליפּתא הוא כפר נטוש ובעליו המקוריים גרים כפליטים במרחק של מאות מטרים בודדים, מן הראוי היה להימנע מכל בנייה במקום ובוודאי מבנייה שיש בה כדי להביא להרוס הכפר ולנישול טוטאלי של תושבי המקום המקוריים מזכויותיהם", נכתב בעתירה שהוגשה על ידי עו"ד סאמי ארשיד, שניהל את התיק בהתנדבות. ארשיד אף שילם את אגרת בית המשפט, למרות שמעטים האמינו שניתן יהיה לבטל את התוכנית, בשל רתיעת בית המשפט מלעסוק בשימור המורשת הפלסטינית שלפני הנכבה. נוסף על הפלסטינים, הגישו את העתירה גם ארגון רבנים למען זכויות אדם, ד"ר דפנה גולן ואילן שטייר.

צילום: אמיל סלמן

יעקוב עודה, ממנהיגי קהילת תושבי ליפּתא לשעבר המתגוררים כעת בירושלים, בחורבות הכפר

עשו לנו לייק לקבלת מיטב הכתבות והעדכונים ישירות לפייסבוק שלכם

לפני חלוקת השטחים ליזמים. השופט קבע שהשניונים הם מהותיים ומחייבים את ביטול המכר. השופט גם כתב כי המהפך שחל בתפישות השימור בישראל בשנים האחרונות מחייב חשיבה מחדש על ליפּתא. כך למשל, התוכנית אינה עונה על בעיות של "טשטוש נוף הכפות האופייני של הכפר, פגיעה במקצב הקבוע, שמירה על קו הקרקע הטבעי ועוד", כתב השופט.

"השימור הוא לא רק שימור מבנה אלא שימור של המורשת, ההחלטה היא הודמנת היסטורית", אמר עו"ד ארשיד. לדבריו, "ההיסטוריה של ליפּתא היא לא רק של הפלסטינים, היא גם ההיסטוריה של מדינת ישראל, לטוב ולרע". יעקוב עודה, ממנהיגי קהילת תושבי ליפּתא לשעבר המתגוררים בירושלים, אמר כי "ההחלטה היא בכיוון הנכון. ליפּתא היא הכפר שלנו, האדמה שלנו, בית הקברות, בית הספר ואנחנו עדיין חיים. זה צעד קטן לעבר האבות והסבים שלנו, צעד קטן להגנה על ההיסטוריה שלהם. איש אינו רשאי להרוס זיכרונות של אחרים".

צילום: אמיל סלמן

להגדלה לחצו כאן